

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1886/2016
12.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Пандуровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2329/15 од 05.05.2016. године, у седници одржаној 12.04.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2329/15 од 05.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину, Судска јединица у Ћуприји П 148/14 од 07.05.2015. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова и страха због неоснованог лишења слободе 1.150.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ, почев од 07.05.2015. године, као дана пресуђења па до коначне исплате; ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му досуди законску затезну камату на досуђени износ за период од 26.01.2012. године као дана доношења прве првостепене пресуде, па до 07.05.2015. године, као дана последњег пресуђења, као неоснован; ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиоца за износ од преко досуђеног износа од 1.150.000,00 динара па до траженог од 2.150.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, као неоснован; ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 364.125,00 динара са законском затезном каматом од 07.05.2015. године, као дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2329/15 од 05.05.2016. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и пресуда Основног суда у Параћину, Судска јединица у Ћуприји 148/14 од 07.05.2005. године је потврђена у ставовима другом и трећем изреке; преиначена је пресуда Основног суда у Параћину, Судска јединица у Ћуприји П 148/14 од 07.05.2015. године у ставу првом изреке и у ставу четвртм у делу одлуке о досуђеној камати на износ трошкова поступка тако што је делимично усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу плати на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова и страха због

неоснованог лишења слободе 650.000,00 динара са каматом према Закону о затезној камати на овај износ почев од 07.05.2015. године до исплате, у року од 15 дана по пријему пресуде; одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му преко досуђеног износа на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова и страха због неоснованог лишења слободе плати још 500.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ од 07.05.2015. године до исплате, као неоснован; обавезана је тужена да тужиоцу плати камату у висини прописаној Законом о затезној камати на досуђени износ трошкова поступка од 364.125,00 динара почев од дана извршности пресуде па до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), на чију примену упућује члан 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиоца је био покренут кривични поступак због извршења кривичног дела насилничко понашање, који је окончан правноснажним решењем о обустави поступка за примену мере безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи. У току кривичног поступка тужилац је од 20.09.2006. године до 13.02.2007. године био у притвору, с тим што је од 08.11.2006. године до пуштања на слободу 13.02.2007. године, провео у Специјалној затворској болници у На основу налаза и мишљења комисије вештака, у кривичном поступку, утврђено је да је окривљени, овде тужилац у време извршења кривичног дела које му је стављено на терет био у пијаном стању, да је то било обично некомплицовано пијанство и у том случају је и његова способност схватања значаја свог дела и управљања својим поступцима могла бити компромитована, односно смањена, али не битно. Прихватајући налаз и мишљење вештака Општински суд у Ћуприји је решењем К 374/06 од 13.02.2007. године утврдио да је окривљени у време извршења дела био смањено урачунљив, али не битно, да дело које му је било стављено на терет није извршио у неурачунљивом стању, те како је тужилац у време извршења дела био урачунљив, а ОЈТ није поднео оптужни акт, већ је остао при предлогу да се према окривљеном изрекне мера безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи, то је суд донео решење о обустави поступка. Према тужиоцу је укинута и мера којом је привремено смештен у здравствену установу Специјалне затворске болнице. Доношењу решења на основу којег је у кривичном поступку тужилац био смештен у Специјалну затворску болницу, претходило је вештачење вештака неуропсихијатара од 25.10.2006. године, којим је предложена мера обавезног лечења у оквиру одељења психијатрије, обзиром да је у мишљењу наведено да су код тужиоца задовољени основни дијагностички

критеријуми за синдром Тужилац је провео у притвору 147 дана, од којих је 95 дана био смештен у Специјалној затворској болници. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра, тужилац је трпео душевне болове и страх средњег интензитета у трајању од седам дана за све време боравка у притвору који се огледао у страху од узимања лекова, страху од евентуалног сукоба са другим затвореницима као и страх благог интензитета који је трпео у трајању од четири до пет месеци током боравка у притвору. Тужилац је и раније осуђиван за кривично дело насилничко понашање, односно за исто кривично дело због кога му је притвор био одређен. Током трајања овог поступка тужиоцу је правноснажном пресудом од 25.02.2013. године досуђено 350.000,00 динара на име накнаде штете за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе. По изласку из притвора, тужилац је, према сопственом исказу, имао осећај одбачености у сеоској средини у којој живи, око 20 дана је узимао терапију прописану у затворској болници, од које се постепено одвицао и тешко му је пао боравак у специјалној затворској болници због структуре људи који су смештени у ту установу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и закључио да тужиоцу припада јединствена правична накнада од још 1.150.000,00 динара, обзиром да је тужиоцу већ досуђен износ од 350.000,00 динара.

Побијаном другостепеном пресудом преиначена је првостепена пресуда тако што је тужиоцу досуђена јединствена накнада на име нематеријалне штете за претрпљене душевне болове и страх због неоснованог лишења слободе у висини од 650.000,00 динара.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је побијаном другостепеном пресудом примењено материјално право када је тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе, као и за претрпљен страх досуђена јединствена накнада од 650.000,00 динара. У конкретном случају, против тужиоца је био покренут кривични поступак који је обустављен правноснажним решењем, па како је тужилац у току тог поступка био у притвору укупно 147 дана има право на накнаду штете због неоснованог лишења слободе на основу члана 560. став 1. тачка 1. ЗКП, који се примењује у овом поступку. Међутим, тужилац је истицао да је 95 дана био смештен у Специјалној затворској болници, те да је због тога посебно трпео страх, као и да је смештањем у ову установу према тужиоцу извршен акт тортуре. Ови наводи тужиоца нису основани. Наиме, током кривичног поступка тужилац је на основу одлуке истражног судије, донете после обављеног неуропсихијатријског вештачења 25.10.2006. године, био привремено смештен у Специјалну затворску болницу, обзиром да је постојала сумња да је кривично дело учинио у стању неурачунљивости изазване злоупотребом алкохола. У тој ситуацији смештање у Специјалну здравствену установу не може да се сматра као акт тортуре, иако је несумњиво да боравак и окружење у тој институцији код сваког лица проузрокује одређен степен нелагоде и страха. Такође, приликом боравка у Специјалној затворској болници према тужиоцу није извршен било који акт тортуре прописан чланом 1. Конвенције против тортуре и других сурових и нељудских или понижавајућих казни или поступака („Сл. лист СФРЈ“, број 9/91). Осим тога, правилан

је закључак другостепеног суда да тужиочев страх приликом боравка у притвору и у Специјалној затворској болници не превазилази ниво страха који трпи свако притворено лице да би била досуђена посебна накнада за овај вид штете, тако да је из тих разлога тужиоцу досуђена накнада нематеријалне штете у јединственом износу.

Имајући у виду све утврђене чињенице, Врховни касациони суд налази да је побијаном пресудом тужиоцу правилно досуђена накнада за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе у смислу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, јер ови душевни болови представљају јединствени вид штете који обухвата све штетне последице нематеријалне штете везане за личност оштећеног, проистекла из неоснованог лишења слободе. Обзиром на све околности случаја, посебно врсту кривичног дела које је тужиоцу било стављено на терет, време проведено у притвору, чињеницу да је тужилац раније осуђиван за исто кривично дело због којег му је притвор био одређен, досуђени износ од 650.000,00 динара представља правичну новчану накнаду тужиоцу за овај вид штете, како то правилно налази другостепени суд. Приликом одмеравања досуђеног износа узете су у обзир све објективне и субјективне околности које оправдавају досуђену висину накнаде нематеријалне штете, јер је другостепени суд имао у виду значај повређеног добра и циљ коме служи ова накнада, као и да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, како је то прописано чланом 200. став 2. Закона о облигационим односима, такође и чињеницу да је због неоснованог лишења слободе тужиоцу већ досуђена накнада штете од 350.000,00 динара.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је приликом одлучивања другостепени суд погрешно применио материјално право.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић